XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

DOCUMENTO

FICHAS

60 VALGA

CÓDIGO CONCELLO

Escala: 1:33.000

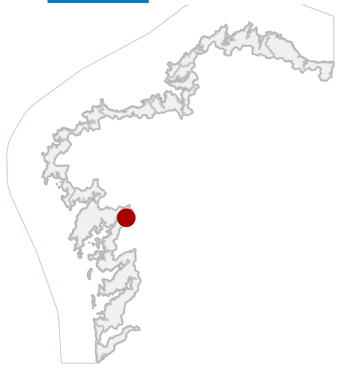

60 VALGA

CÓDIGO CONCELLO

Código	NOME
60_001	FUNICULAR TRANSPORTE DE MATERIAIS NOVO Y SIERRA
60_002	XACEMENTO ROMANO DO MERCADO DOS MOUROS
60_003	CRUCEIRO DA PRAIA FLUVIAL
60_004	ACHADOS NO LEITO DO RÍO ULLA
60_005	AGRAMAR
60_006	AS CORTINALLAS

XUNTA DE GALICIA

FUNICULAR TRANSPORTE DE MATERIAIS NOVO Y SIERRA

DENOMINACIÓN

60_001

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

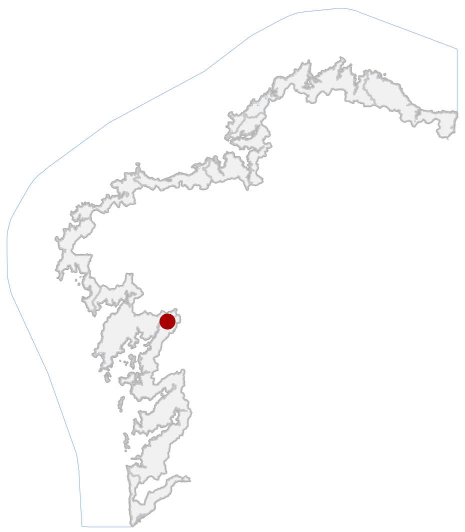

DATOS IDENTIFICATIVOS

BIC DECRETO (09/06/2022)

CLASIFICACIÓN

MONUMENTO

CATEGORÍA

DECRETO 114/2022

PLANEAMENTO

FICHA

INDUSTRIAL — ABASTECEMENTO

TIPO — SUBTIPO

OTROS

ELEMENTO

AMBIENTAL

NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE

GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

INDUSTRIAL

GLOBAL

PRODUTIVO

DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación

AUTORIZABLES

Cómpre salientar que constitúe un exemplo único dunha tipoloxía industrial moi presente e relevante en Galicia, a da producción cerámica, tamén especialmente no Baixo Ulla.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

PONTEVEDRA

PROVINCIA

RÍAS BAIXAS

COMARCA COSTEIRA

VALGA

CONCELLO

RÍA DE AROUSA

SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO ULLA

UNIDADE DE PAISAXE

CAMPAÑA (SANTA CRISTINA)

PARROQUIA

BRAÑA

NÚCLEO / LUGAR

36056A00600595

REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME

ZONA

X: 526534,00 — Y: 4728761,00

COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Antiga liña de vagonetas, datada en 1927, e concibida para o traslado de caolín e arxila entre as minas da Gándara e o embarcadoiro no río Ulla. Da totalidade da liña orixinal, os restos conservados limítanse ao tramo comprendido entre a vía ferroviaria e o río Ulla. Son un total de oito elementos principais, sete torres (catro delas completas) e una zona de embarcadoiro.
As torres de celosía metálica dispuxéronse segundo o sistema alemán Bleichet, na que dos cables permitían a circulación cerrada de ida e volta, combinando a suspensión e o percorrido por carrís de vagonetas. Este sistema construtivo modular permitía variar a altura e anchura das torres para adaptalas ás necesidades xeográficas. Estas torres dispóñense no terreo sobre piares construídos do propio material cerámico.

DESCRIPCIÓN

Conxunto composto por sete torres metálicas de celosía, ancoradas sobre piares de ladrilo. Presenta forte oxidación e perda de elementos estruturais. Seu estado de conservación é moi deficiente.

EDIFICACIÓN

A estrutura eríxese nun terreo rústico, entre a antiga liña ferroviaria e a embarcadoiro de Santa Cristina. O solo presenta vexetación espontánea e trazas de camiños industriais. Mantén a traza orixinal do antigo funicular.

PARCELA

Sitúase nun espazo de transición entre o ámbito fluvial e a paisaxe agraria do Val do Ulla. O entorno combina valores naturais e memoria industrial.

ENTORNO

A súa orixe, no ano 1927, e o uso de celosía metálica aínda conservada, fan que sexa un exemplo único en Galicia. Do cal houbo otros exemplos que non se conservan.

VALORES

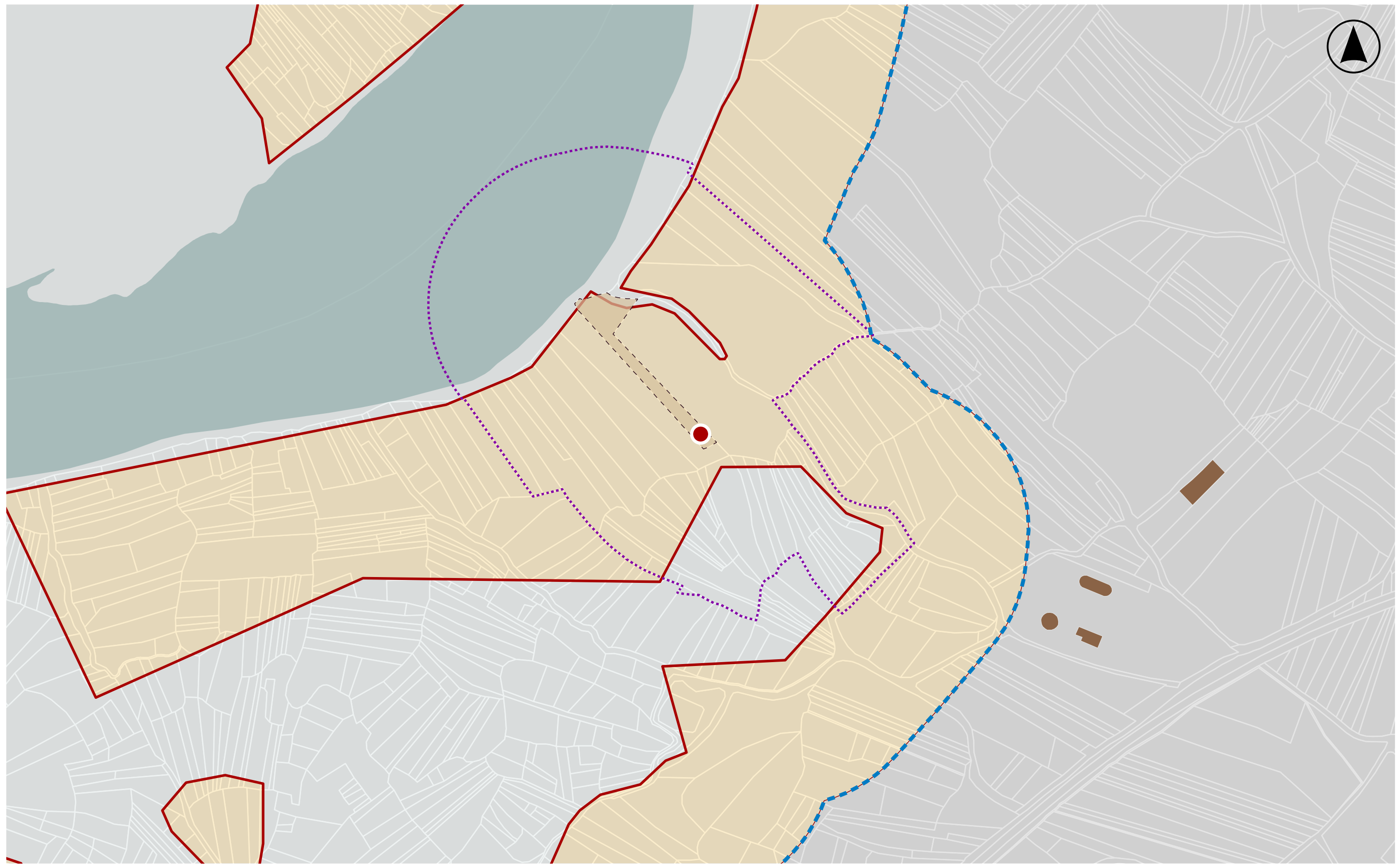

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

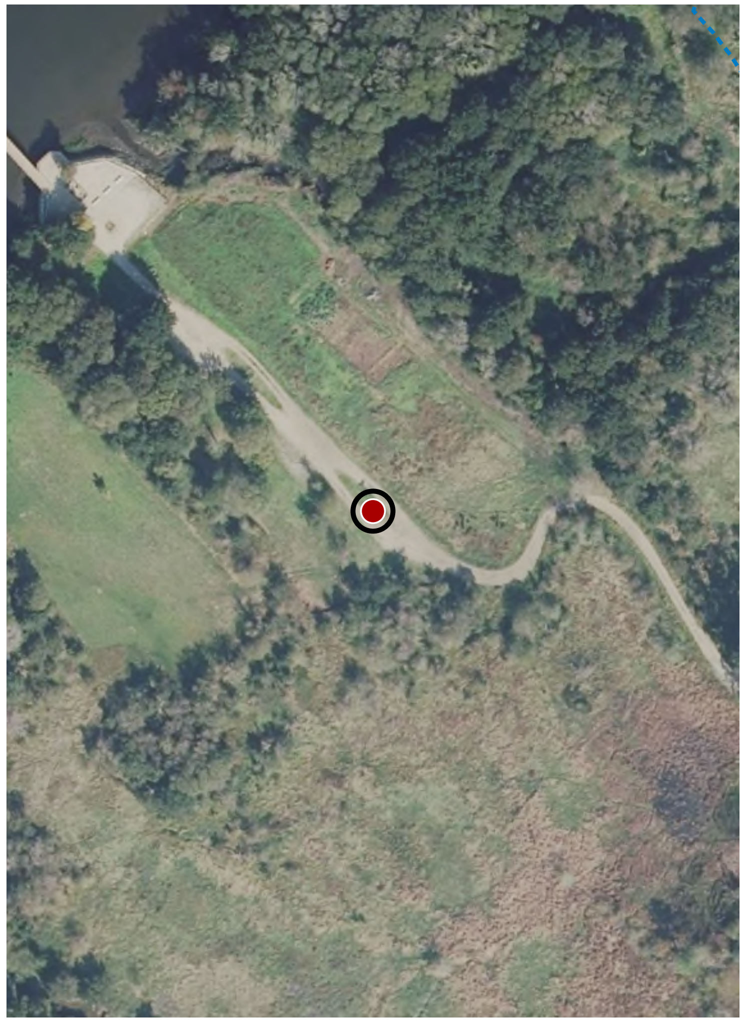

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

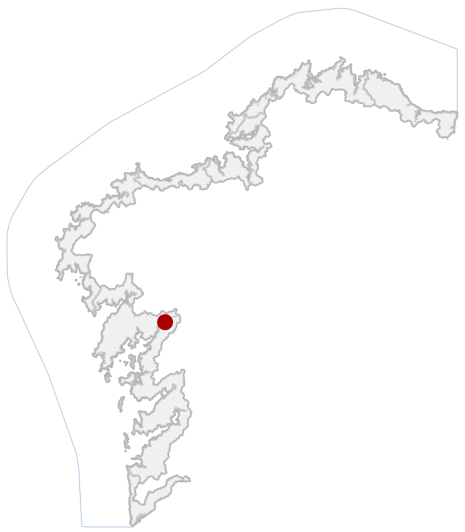

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

GA36056029
FICHA

GALAICO ROMANO — GALAICO ROMANO
TIPO — SUBTIPO

XACEMENTO ROMANO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

SIN DATO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

FORESTAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

CONTORNO DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse á avaliación do seu impacto arqueolóxico e paisaxístico.

CONTORNO DE PROTECCIÓN

60_002
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

PONTEVEDRA
PROVINCIA

RÍAS BAIXAS
COMARCA COSTEIRA

VALGA
CONCELLO

RÍA DE AROUSA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO ULLA
UNIDADE DE PAISAXE

CORDEIRO (SANTA COMBA)
PARROQUIA

NÚCLEO / LUGAR

36056A00500107
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 525432,00 — Y: 4728456,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Xacemento de época romana interpretado como área de ocupación rural vinculada a explotación agraria e posible punto de intercambio local asociado ao esteiro. Función orixinal produtiva e loxística. Identifícanse materiais cerámicos dispersos, fragmentos latericios e estruturas negativas amortizadas, configurando un depósito estratigráfico en posición secundaria. Substrato granítico alterado con solos aluviais, técnicas construtivas non visibles en superficie mais inferibles por dispersión material. Organización espacial aberta, sen parcelario histórico conservado. Cronoloxía altoimperial romana. Estado de conservación indeterminado pola cuberta vexetal continua; posibles afeccións por labores silvícolas, bioturbación e erosión hídrica superficial.

DESCRIPCIÓN

Non se documentan estruturas emerxentes nin volumes edificados.

EDIFICACIÓN

Parcela rústica de xeometría irregular en ámbito agroforestal. Uso produtivo forestal con continuidade superficial de sedimentos arqueolóxicos. Sen delimitación material perceptible; conexión funcional coa chaira aluvial do Ulla.

PARCELA

Contorno rural aberto do esteiro, accesible por pistas agrarias. Paisaxe agraria tradicional con masas arbóreas dispersas. Baixa presión edificatoria; alteracións derivadas de silvicultura mecanizada e movementos de solo puntuais.

ENTORNO

Testemuño da ocupación romana no val baixo do Ulla e da rede económica secundaria ligada á ría de Arousa. Interese arqueolóxico pola capacidade de interpretar patróns de explotación rural e dinámica territorial histórica.

VALORES

XACEMENTO ROMANO DO MERCADO DOS MOUROS
DENOMINACIÓN

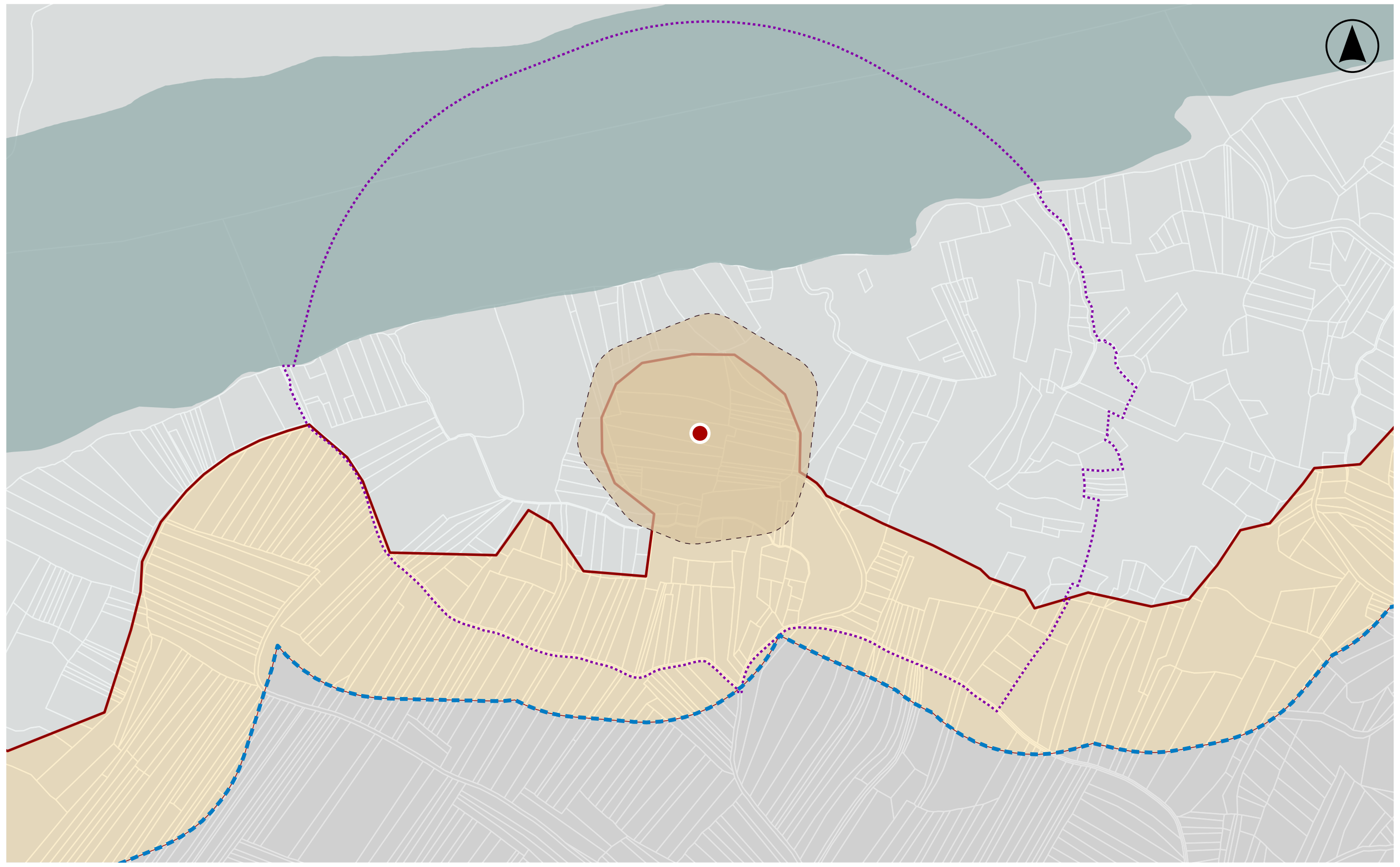

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

XUNTA
DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

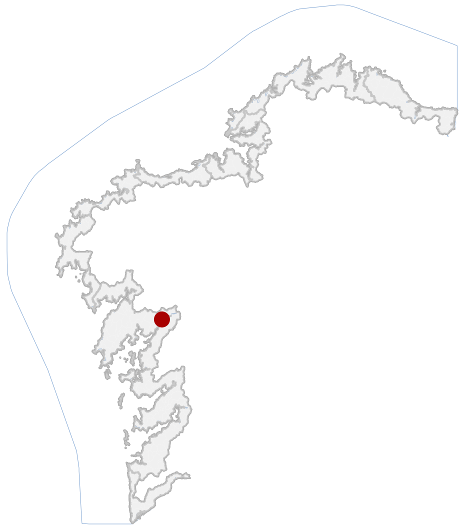

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL
PLANEAMENTO

FICHA

ETNOLÓXICO — CRUCEIRO
TIPO — SUBTIPO

CRUCEIRO
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

EQ SOCIAL-CULTURAL
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional

AUTORIZABLES

Debe poñerse en valor a integridade formal, a cantería tradicional, a iconografía escultórica e a implantación paisaxística. Recoméndanse actuacións de mantemento, conservación e restauración.

POSTA EN VALOR

60_003
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

PONTEVEDRA
PROVINCIA

RÍAS BAIXAS
COMARCA COSTEIRA

VALGA
CONCELLO

RÍA DE AROUSA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO ULLA
UNIDADE DE PAISAXE

CORDEIRO (SANTA COMBA)
PARROQUIA

VILARELLO
NÚCLEO / LUGAR

36056A00301075
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 524009,00 — Y: 4728253,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Cruceiro xacobeo situado sobre batolito granítico á beira do río, con función devocional e sinalizadora histórica e uso actual simbólico e paisaxístico. Execútase en granito labrado mediante cantería tradicional, composto por pedestal cúbico, varal de sección cadrada evolucionando a oitavada, capitel moldurado e cruz latina escultórica con iconografía de Crucifixión e Virxe no reverso. Configuración vertical e composición axial propia dos cruceiros, datable en época contemporánea con reminiscencias neogóticas. Presenta conservación aceptable, con colonización biolóxica superficial e erosión puntual. Inserido en ámbito fluvial aberto, funciona como fito e referencia visual, con meteorización diferencial e pequenas fisuras sen afección estrutural.s.

DESCRIPCIÓN

Elemento exento de desenvolvemento vertical, proporción esvelta e implantación puntual. Fuste e cruz granítica vistos, sen revestimento. Estrutura monolítica. Destaca iconografía escultórica.

EDIFICACIÓN

Parcela rústica de xeometría irregular asociada á marxe fluvial, configurada por espazo aberto naturalizado. Uso público recreativo vinculado á praia fluvial. Sen peches, con relación directa co cruceiro e acceso peonil libre.

PARCELA

Entorno rural aberto con boa accesibilidade peonil e presenza puntual de elementos recreativos. Conxunto arquitectónico dispers, baixa densidade. Paisaxe fluvial arborada que integra visualmente o cruceiro como fito territorial.

ENTORNO

Elemento representativo da relixiosidade popular e da tradición xacobea vinculada ás rutas fluviais cara Compostela, cun valor histórico, simbólico e identitario relevante para a memoria e a configuración cultural do territorio.

VALORES

CRUCEIRO DA PRAIA FLUVIAL
DENOMINACIÓN

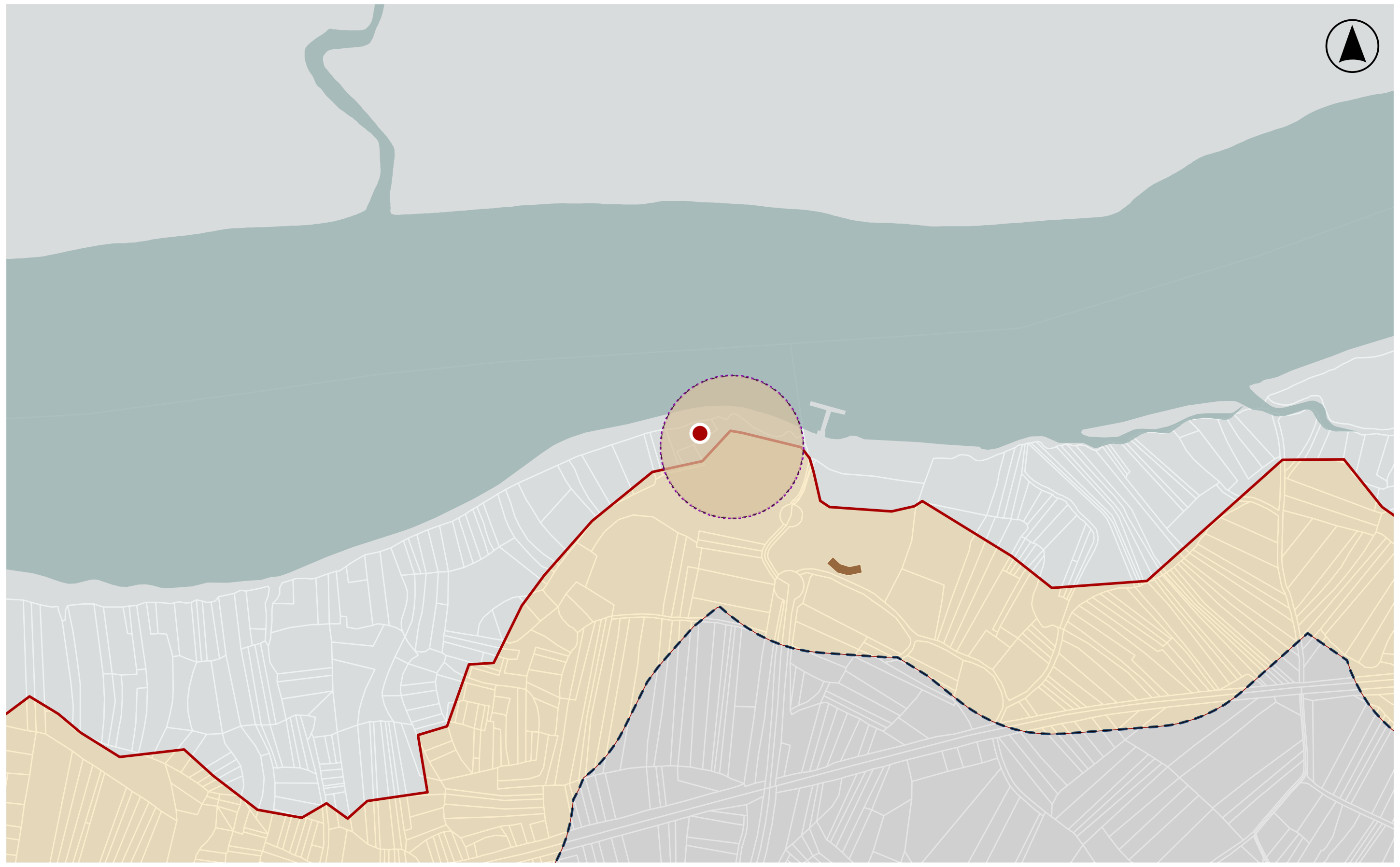

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

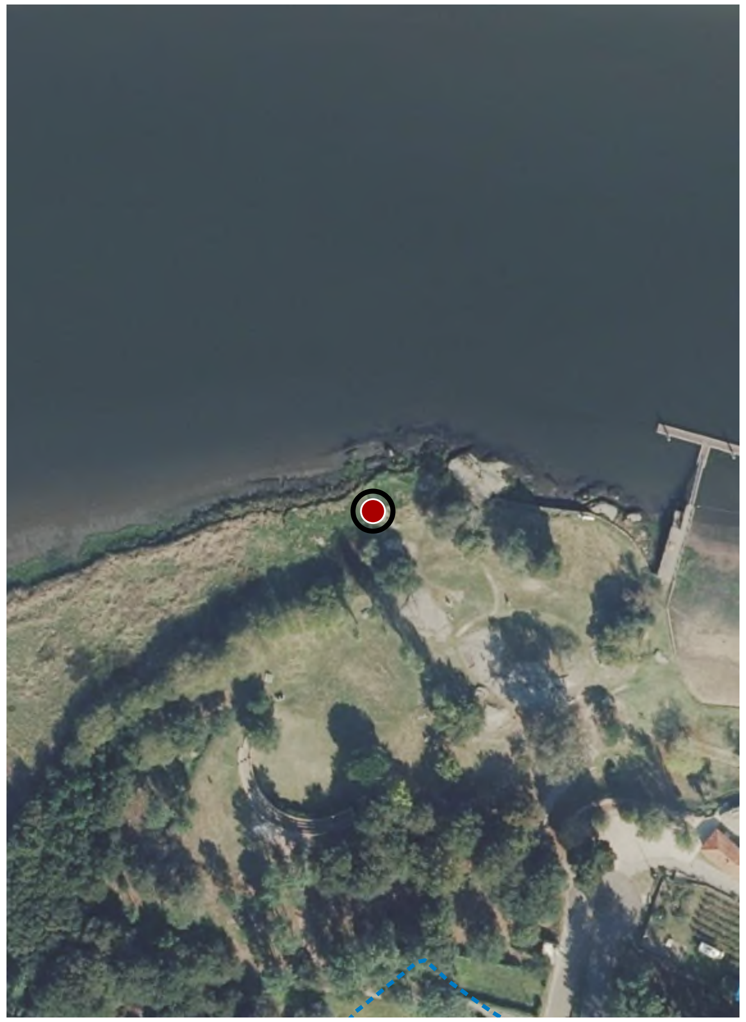

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

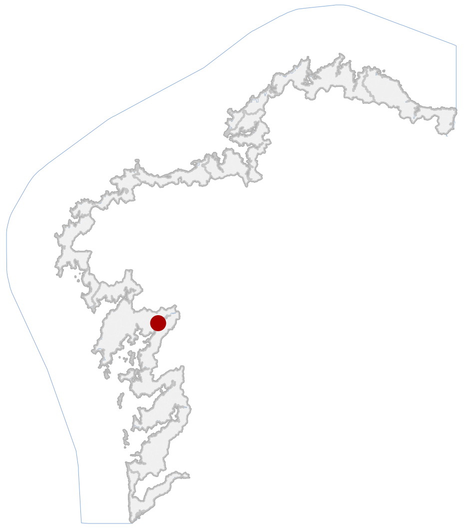

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL
PLANEAMENTO

AR_36
FICHA

ZONA ARQUEOLÓXICA — ZONA ARQUEOLÓXICA
TIPO — SUBTIPO

ACHADO
ELEMENTO

GRAO III
NIVEL DE PROTECCIÓN

SIN DATO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

SIN USO
GLOBAL

DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse coas cautelas arqueolóxicas que se consideren necesarias.

CONTORNO DO BEN

CONTORNO DE PROTECCIÓN

60_004
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

PONTEVEDRA
PROVINCIA

RÍAS BAIXAS
COMARCA COSTEIRA

VALGA
CONCELLO

RÍA DE AROUSA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO ULLA
UNIDADE DE PAISAXE

CORDEIRO (SANTA COMBA)
PARROQUIA

RÍO ULLA
NÚCLEO / LUGAR

36056A00100108
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 522573,82 — Y: 4726411,79
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Achados materiais dispersos no leito fluvial do río. Corresponde a unha área de deposición secundaria asociada a dinámica hidráulica e procesos de arrastre sedimentario. Os materiais documentados, previsiblemente cerámicos e líticos, aparecen integrados en gravas e areas aluviais, sen relación estratigráfica conservada. A configuración espacial é difusa, condicionada pola morfoloxía meandriforme do esteiro e pola mobilidade do cauce. A cronoloxía permanece indeterminada, compatible con ocupacións protohistóricas ou romanas frecuentes en ámbitos fluviais navegables. O estado de conservación é alterado por erosión hídrica, bioturbación e transporte mecánico, observándose perda de contexto arqueolóxico e dispersión continua dos restos.

DESCRIPCIÓN

Non existe edificación asociada.

EDIFICACIÓN

Ámbito lineal irregular coincidente co cauce fluvial e a súa banda de depósito aluvial. Uso natural sen parcelación efectiva, relacionado co sistema hidromorfolóxico do esteiro e delimitado pola dinámica hidráulica do propio río.

PARCELA

Contorno natural de marisma e ribeira estuarina, con elevada integración paisaxística. Boa accesibilidade dende marxe e vías locais. Sen impactos urbanos dominantes nin elementos discordantes relevantes.

ENTORNO

Interese arqueolóxico derivado do potencial informativo dos depósitos secundarios fluviais como rexistro de mobilidade histórica e navegación interior. Constitúe referencia territorial para o estudo da ocupación do estuario.

VALORES

ACHADOS NO LEITO DO RÍO ULLA
DENOMINACIÓN

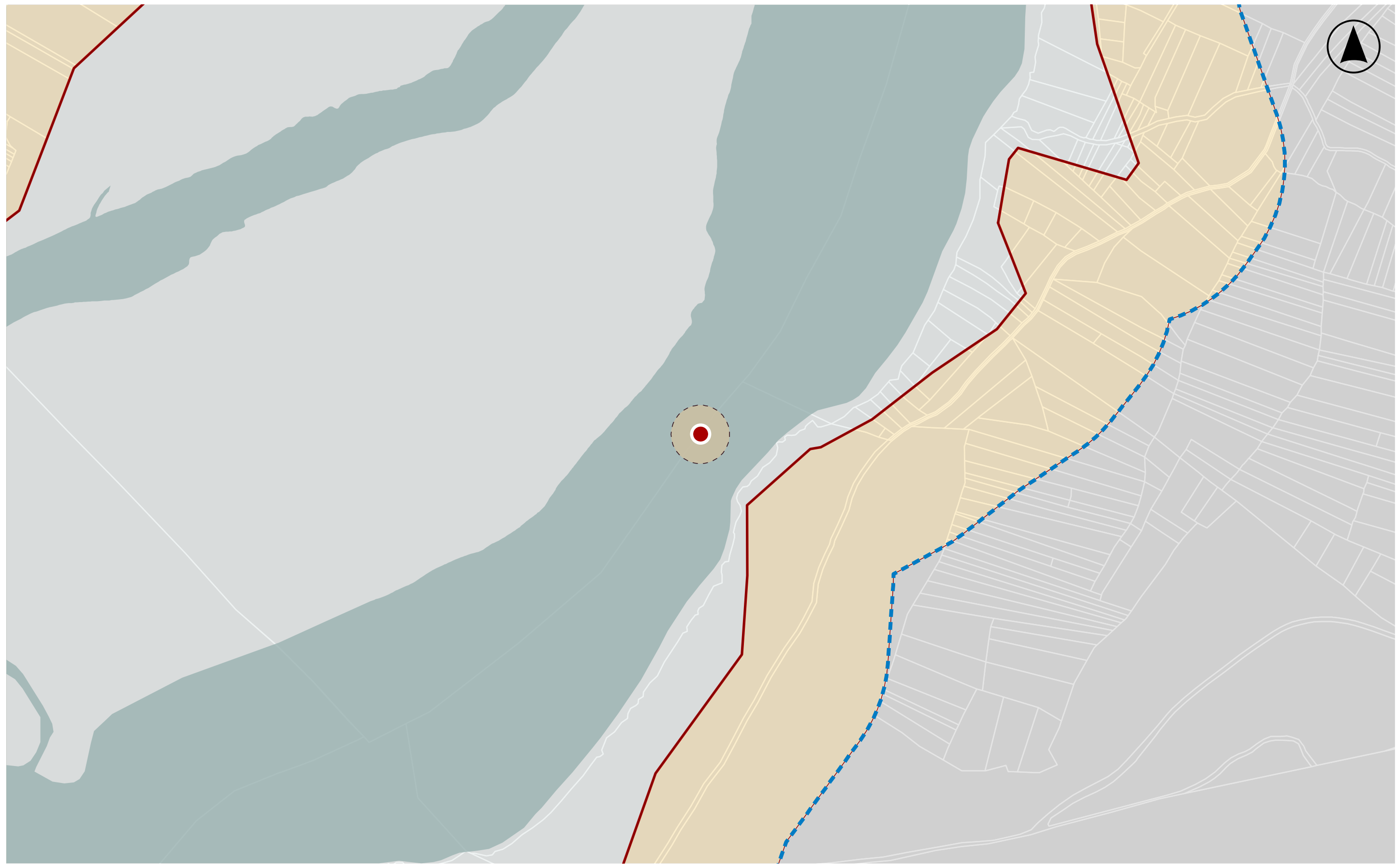

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

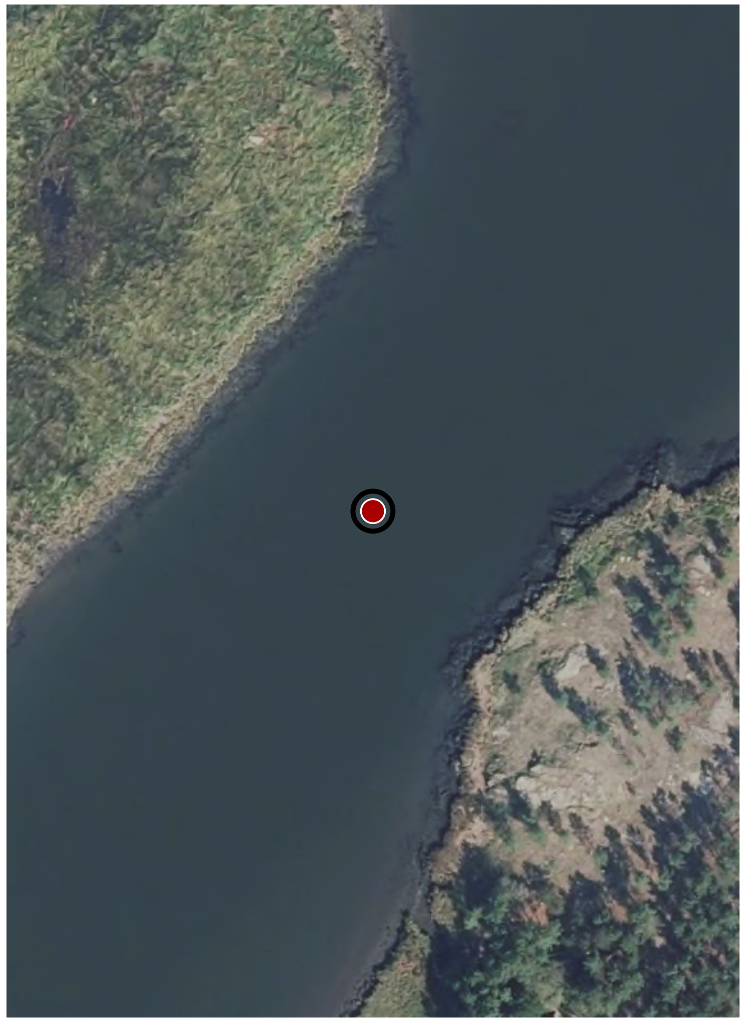

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

XUNTA DE GALICIA

60_005

CÓDIGO INVENTARIO

AGRAMAR

DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

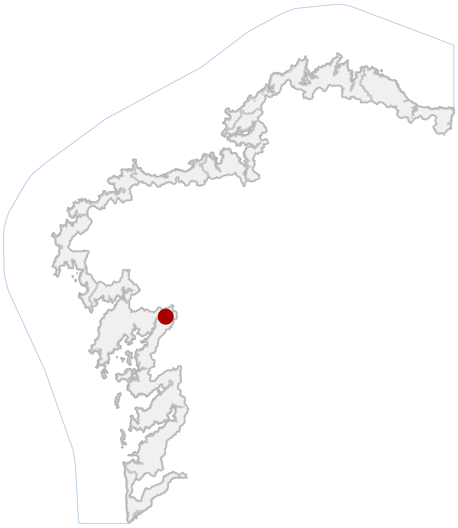

LOCALIZACIÓN

PONTEVEDRA
PROVINCIA

VALGA
CONCELLO

CAMPAÑA (SANTA CRISTINA)
PARROQUIA

MONTIÑO
NÚCLEO / LUGAR

36056A00700084
REFERENCIA CATASTRAL

X: 527234,03 — Y: 4729307,82
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL
PLANEAMIENTO

GA36056030
FICHA

ARQUEOLÓXICO — XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO — SUBTIPO

XACEMENTO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

SIN DATO
GRADO DE CONSERVACIÓN

FORESTAL

USOS ORIXINAIS

1:5.000

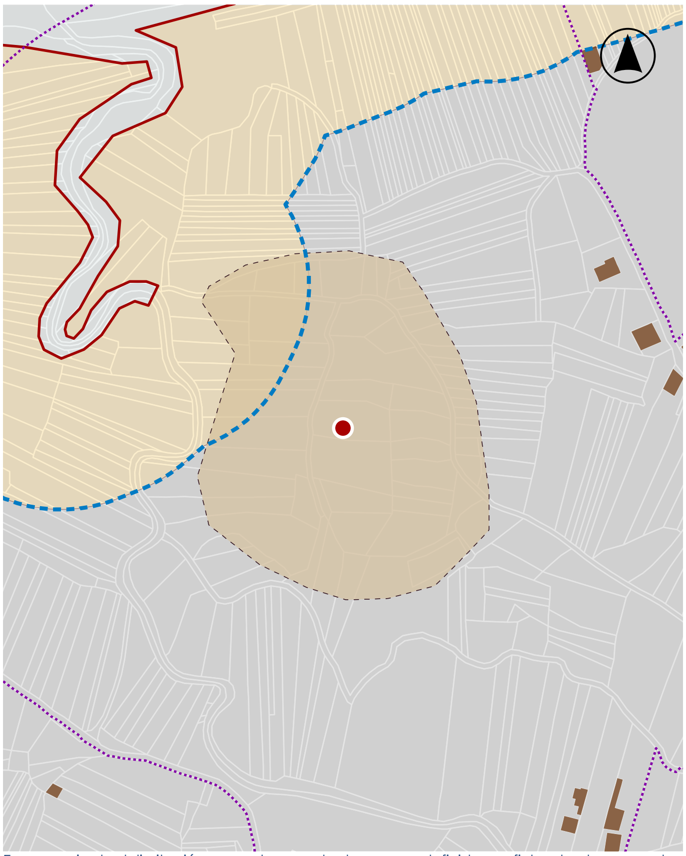

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

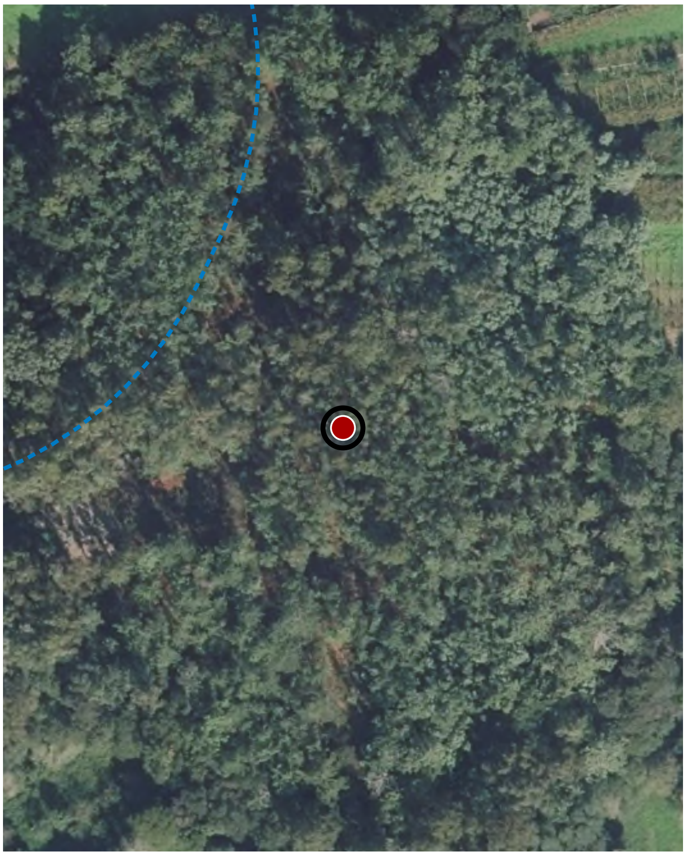

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — 1:2.000

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

DELIMITACIÓN DO BEN

XUNTA DE GALICIA

60_006

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

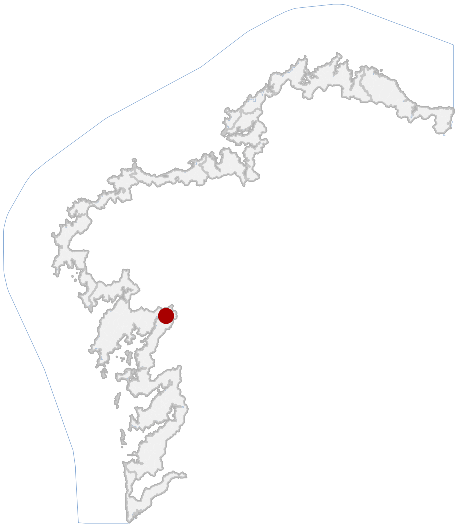

LOCALIZACIÓN

PONTEVEDRA
PROVINCIA

VALGA
CONCELLO

CAMPAÑA (SANTA CRISTINA)
PARROQUIA

AS CORTINALLAS
NÚCLEO / LUGAR

36056A00700177
REFERENCIA CATASTRAL

X: 527494,31 Y: 4729525,82
COORDENADAS U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL
PLANEAMIENTO

GA36056031
FICHA

ARQUEOLÓXICO XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

SIN DATO
GRADO DE CONSERVACIÓN

AGROPECUARIO
USOS ORIXINAIS

AS CORTINALLAS

DENOMINACIÓN 1:5.000

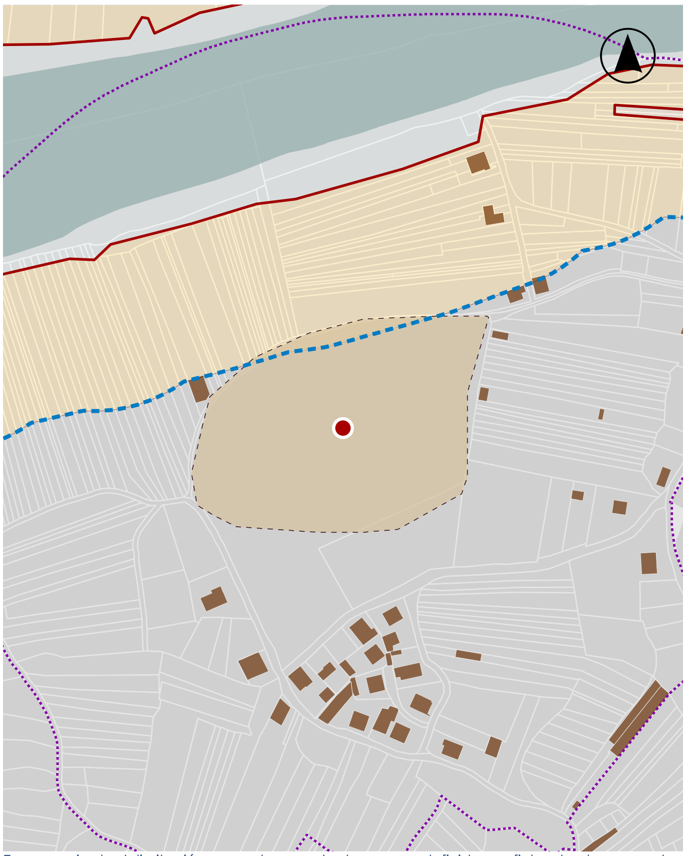

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 1:2.000

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

DELIMITACIÓN DO BEN